Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагIкхета!

СЕРАДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 16 март, 1973 шу. № 32 (5295). Мах 2 кеп.

КПСС ОБКОМЕ

ШАЬЛА РАЙОНА XX ПАРТСЪЕЗДА ЦIЕРАГIЧА КОЛХОЗЕРА ЯХКИЙТА ЗАЯВЛЕНЕШ ТЕХКАЧА ГУЧАДАЬННАРИЙ ХЬАКЪЕХЬА

КПСС обкомо баьча тохкама гучадаьнна, XX партсъезда цIерагIча шаьлинск колхозе председателя нок. А. А. Вахидова кадраш хьахаржаро, баллаш тIа лаIнийсъера принципаш тIоаьгIа телхаеш, колхозни лаьттан доадеш, керттерча бухгалтерша нок. Джабирзанова цхьана шеран цIакхбаьнна цхьана шеран цIакхбаьнна гIулаьхьа пайда а эцаш эуламаш делаеш ялар.

Кулгалдечен материально - бехкхоламечен гIулаьхьаш тIа уздийна болхлой пар общественобразователен, специальни кIийчо йоаьш боа, парех доахка гIулаьхаш мишта ца хьожаш, хIаьта дукхагIча хьаде йоазуьр-дешар кIезига хоам, хьаьжагIа ноха оагIорахьара шоаш гучабовлийта, колхоза членаш боаьа нах ба, парца трудовой соеднененеш ца а еш. Цхьаь пал тракторехь кхаччалург-балха тIера боаь 100-гера 250-нега кхачалаца боаьа колхозхой, арахьара тIа-кхаьа 75 гарга саг.

Пищекомбинатен вальйоаь хьвр тIеи боаьх беш боа беррига кулгаллун материально-бехкхоламан боахлой арахьара тIабоалабаь ба, хIаьта маларера аьлча цу моттигех шоай хьаштлар де муька битабг колхозна цхьаькха тайна гIулаьх доаьашн пунни хьалхалха юридически бехкхоламан боаьашн боа тех.

Хьоьшал тIехь леладу колхозе гIулаьхьан, цхьаьне дах харцахьара хIама шоалагIчо кхаьлахкуьх, кулгалдеча кадраш доагIар дизза хьалхарчу тIалхьоаь эсала лоаттабу колхоза доалахьара хIамашн яхеи доладара.

Дац эуламаш дожкхий кхоалашн колхозе праздник лаьрхIа бежке шен лаш, колхозхой собранешка дувца уьттадац. Дукха моттигаш я материалаш пеннотстаин ачхеи тIера дIадоахьа. ХIаьта хIамаш ца тоьарадеш дестъархьара йола материалаш шоай ханнаьха, кийчье йоаггIача тайпара фуьйранна, следственни организаш дIачуьйлаш.

Лоаллахарча юрташка баха нах шекара сиенлай кхаьнка бох бе кхуьал, бахача моттигашка цар шоай приусадебни участкаш кийчеш ца а эцаш, тхьаьстаеч телача маьлат совнагIа 1972 шера огородаата лаьрхIа севообороташ кхаеч дIа а хоадаьь 19 гектар еинай цIрна.

Шийгара гIулаьхьа эулам а деш, нок. Вахидова бокъо йоаьш колхоза чотах институте деша ваханчаь шиъ воIн вошеи 2360 сом стипендеи а деина, воIа авансове отчеташ совнагIа 180 сом деннад.

Колхоза председателе нок. Вахидова, керттерча бухгалтера нок. Джабирзанова, партборг секретара нок. Магомедова, кулгалдеча кхача бохьонна саймарзакхоза спекулаци кIайта, хIаьта цунна кокье дакъа лоацаш оцош а хиннаб. Спекулаци лелаеча нагех бохь бекш боацича колхозхошен 1970-нен 1971-нен планна метка тайп-тайрача райбашка безаьгIча маьхах 173,8 тонн саймарскых бехкаб 267,2 зкар сомах.

Колхоза кулгалхоша техкаш бахача маьлаш йоаьш колхозе йоаьш юртбоахама продукташ йIйран парца реализаши яраи правительства оттаъь порядок, доаьашн кокье-кхуьк шура йIаллара паччахьакхетам хIама кхочашшьеш. Тохкам бича гучадаьнна, бахача нагаера сов доца даьтта хьийдеш колхоза дукхIа кулгалдеш болхлой колхоза членаш боаьш пазан цIийна хиларх, даьтта хьайдара оттаъь порядок а хьаьда моттиг а ца хинна хиларх. Сов доца даьтта хьатIийнарча трактористаша тохкам хиннаб йоаьш доаьалхьа детта доаьхан доаьашн боаьа нах. Дукхха моттигаш а даьттана меттех яхча гучдаь.

Йийачен шура дIачуйнеча пункте дIачуденначен даьттах нхьа баьккха колхозо паччахьалхенна дIаенача шурийца йIаллархIа, хIаьта ца бехьан лоаьш колхозо кхочашшьеш ашна соаьагIа плана кхаьа оахам кIаьлдаь шаьдеш ва Курхаджиев. Дийнахь 47 гектар ыан я цун, цхьабакъда цо 50—60 гектар дIахоа шаьрду шиъ агрегатаца.

Совхоза цхьоалагIча отделене а чуийна бIаьстан баьхаи деш да. Комсаи лаьттан кIалара хьамухьаьхаи лаьтт. Из болх дика бе хоеш я трактористка П. Иерилова. ИйслагIа шу да цо цига кхаьхьара. Балха деи норма 5 гектар мара йоаьчча 7—7,5 гектара йIара комсаи хьамухьаьхаи цо.

Сурташ тIа: (Лакцехьа).
В. Курхаджиев оахам кIаьлдаеш ва, (лохехьа) П. Исриилова.

И. Плиева сурташи тексташ.

Комсий бешамашка

Шелхозной района «Красный пахарь» колхозе комсей плантаешка бIаьстан баьхаи деш да. Н. И. Крылов керттера агротехника бригадаца лаьтта хьаьндара 80 гектара тIа селитра хIа минеральни удобрени тасай. Из болх юкъаьлга а ца буган 18 гектара тIа комсаига гонахьеи 1,5 гектара тIа шоеш къастаан комарий къона гIанаи дIаеглай бригада болхлошо. Ерригга кхо хенан бIоьна та дIаеглай цер. Массарел а дикагIа из болх бе хоь А. Зеленскойна, А. Массобайпз, В. Литвиновайна, Х. Абухаджиевайна.

С. ВАСИЛЬЕВ.

СОВХОЗА КХАШКА

Республика дукхагIойла колхозаи совхозаи эламаш хьайбашта доаьхьара лаьрхIа культурааи дIаэоьш я укI деношка.

Дийнахьи буси трактораш таташ хадац кхашка. Социалистически яьье а баьина кхаьхьг механизаторми.

Чуийна эламаш дIаде болабеннаб Грозненски район № 15 йолча совхоза механизатораш а.

Хьайбашта доаьхьара лаьрхIа 1169 гектар горох, 681 гектар мукх, 240 гектар кеи — иэзал культураш дIайийна бIаьнаб агротехнически бокъонашца дIадехьаха тайпара кийчьаьча дыьтта. Графика тIа оттаьяча хаиал ъ.цхьаха араьхьар кхашка шоай агрегаташ дукхагIа болча трактористаша. Ду Хезъаьгга сихлуш латт ареншкара болаш.

И. ИНОЗЕМЦЕВ,
совхоза керттера агроном.

Шоана, кхаши хьайбаши леладераш

Укх шера марта беттa кепатехьа эрадьнинад. «Сельские зори» яха эональни журнал. Ростове хиннача агрономически совещанена хеталаь да ит. Журнала тIа кепатехьай Кхьаббекъа Кавказа, Центральни Черноземьи специалистий, IнIмахой статьаш. Цар тIа дуьна дIахо ялатий лаьха хьувьхьам кхебарахи дувца. Чулоацам дика хIапарах дагIалгIаьккха йоагIа гидротехнически мелиоваден Къудбезьен Iилмахтохкама института технически Iилмай доктора Б. Шумзкова «Iилман лардла тIа» яха статья.

«Сельские зори» журнала тIа кепатехьай юрта боахама отрасеи лаьца кхы а дуккхача материалаш.

С. ЧЕРВОНЫЙ.

ПАРТИЙНО-БОАХАМА АКТИВ

Укх деношка Гроэне Ленина цIерагIча культура Двореце Ленинскийн Заводскойн районн партийнс-бIаьхама актив хилар. Шоайла яьх, делкхаеш шин районо кулгаш нахар социалистически деиказраш.

Актине докладаи йар КПСС Заводской районе хьалхарча секретарь нок. Осипенкосен, КПСС Ленинскин районе хьалхарча секретарь нок. Галкоаси.

Гуйбеначарча хьалхаика кхамаьаш дар Социалистически Кхьаьгама Турпалаша: Ленина цIерагIча мехкадыта чахкхоечча заводе вокхазIйолча операторе Н. Ведерникоен СМУ-4 комплексни бригада бригадирга Хаджиеи.

А. БУБНОВ,
КПСС Заводской районе секретарь.

ИТАЛЬЯНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ДЕЛЕГАЦЕЦА ХИННА КПСС ДЕЛЕГАЦЕ ПЕРЕГОВОРАШ

Укх шера 12 марта Кремле дIаЭолленнай КПСС ЦК Генеральни секретарь нок. Л. И. Брежнев керте волча КПСС делегацеен НКП Генеральни секретарь нок. Э. Берлингуэр керте волча Итальянски коммунистически парте делегацеен юкъера переговораш.

КПСС делегаце составна кхеташ: КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь А. П. Кириленко, КПСС ЦК Политбюро членалла-кандидат, КПСС ЦК секретарь Б. Н. Пономарев. «Правда» газета керттера редактор М. В. Зимянин, КПСС Центральни ревизионни комиссе член, КПСС ЦК Дуиен хаамъашта юкъерча отдела заведующе заместитель В. В. Загладин.

НКП делегацеи составна юкъеволга: ИКП кулгалеи Политбюрон член А. Новелла, ИКП кулгала член Д. Черавалло, ИКП ЦК членаш С. Сегре, Л. Поваллини, А. Рубби, Р. Тривелли, ИКП Римски федерацие секретарната член Ф. Приско.

Переговорашка дакъа лаьнар КПСС Центральни ревизионни комиссе члена, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника А. М. Александрова.

Переговораш дIаэо ергьа.

Хьалхарча дийнахь КПСС ЦК Генеральни секретарь нок. Л. И. Брежнев керте волча КПСС делегацеен НКП Генеральни секретарь нок. Э. Берлингуэр керте волча Итальянски коммунистически партие делегацеен юкъе дIаЭолень переговораш 13 марта Кремле дIаэо йар.

Переговораш йолча хана делегацена дийнар шина а партена хьашт долаш доаьа дукхха деташ.

Переговорий итогий хьакъеъь цхьана коммюнике арайоаккхьара дийнад.

(ТАСС).

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ А. Н. КОСЫГИН ИРАНЕ ГIОРГХИЛАРАХ

Ирански правительства вехачта укх шера март бетта юккъе доаЭаача, доттагIаЭла визитаца Иране а гIоргва, Исфагански металлургически комбинат официально хьалаэаха дакъа доаЭан а хургва СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин.

(ТАСС).

21 апрель — Владимир Ильич Ленин ваь ди. Из сийрда ди хьинарена къаьлегамца белгалдовккхаш дина традиции я советски ваьха. Иштта хIанз а дика почIи дIайолаьлй москвичаца — ленински юбилей Ерригсоюзни ленински коммунистически субботник дарна белгалъаккха а пигара дыьхха дерриге ахча пятилетка фонде хьожаде а.

Москвичий сийлахь гIулаьхь къоболлалун хьаллаваьд Нохч-ГIалгIайчен къаьлегамхоша. Делкъашна перерыв йолча хана «Красный молот» заводе тергаьхьоачаш латтача Ерригсоюзни ленински коммунистически субботник хетаьнь митинг хилар 13 марта. Из хьайиллар паргкома секретара нок. Кузнецова. Цо дийнар хIара советски сага лергзоаначча бакъда цIи мел еза я, деза денош дикача гIулаьхьашца белгалдовхIара советски наьха оамал а хинна дIаэтта хиларах.

— 21 апреле — Ильич ваьча дийнахь—йоаь нок. Кузнецова — производстве къаьлегама толамаш дахара къаьлегамкой тIасьхьажбаьккха москвичаша.

Цу денаш шоашта хетар алга дех нок. Кузнецова митинге гулбеннарашца.

Къамаьа де дош дех электрозаварщика Полищук Владимира.

— Вай, болхлоша, — аьлар цо, — дер тIера къоболлаеш хьалхалоаи веза Ильич ваьча дийнахь Ерригсоюзни коммунистически субботник де ьынна москвичаша вы предложена. Аз а лелорна, дыьха тIаьча новкъостаца а хьинарг дакъа лоацаргда цу субботникге. Тхо завода кагиркоша шоай иш цIа кхобеш болх берга шоаш къаьлегата моттигашка. Москвичаша почIи йолаьлга хайначу къоначча боллюлга — красномолотовцашц массова раьза а волаш хьалаэаьр хьалхалаттача иоскоаки предприятейн инициативе, цар дош ду 21 апреле массова а Ерригсоюзни ленински коммунистически субботникге аравала.

Токара Друзенко Александра аьлар:

— Аз мадарра хьалоаи ухьаш къамаьлаш даьраша яьлар, москвичий почин, шеко йоаьашан мехка а вай республика а массе митинге, вай заводе дет тIара раьза хинна хьалоаиарца. Массова а аравагIча тхо коммунистически субботникге, са цIа еходеи бох бергбе, оаха, оахоша цига дахьяха дIайлаьх хьаерга 80 эзар сома мацха мехкалатта оборудовани, 3 эзар сома маьха цементировки агрегат, фонтанни арматура, доаго - машинкаташ хьаьжа цистерна, мехкалатта оборудовани запчасташ. Цига дахьяха дерриге ахча пIйлагIча пятилетка фонде IIачудургда.

Октябрьски революце орден леларча «Красный молот» заводе болхлоша Нохч-ГIалгIайчен промышленни предприятейн. Берриге къаьлегамкой тIалъех Ерригсоюзни коммунистически субботник долча дийнахь къаьстча дукхагIа болх бара. Массова раьза а волаш тIаьнIдар из республика ленински митинге лакъа лаьнарна.

П. ПОПОВ.

Дlаяхача замах тlехьадисараша ~хlовсам!

Комиссеш ехай... урдош алсамдувл

Лаггара дlайаш, шиг-кхо шу хьалха дар из. Нальсаречу Альти-Юрта. Дошлакъа-Юрта. Буро чу мел дахча адам вlашагlкхийттар ухха-зарча юрбоевана техникуме. Нальсаре кхыча юртанна санна уж а гулбенна пар таханарча заман ва-хар пlирча дохха во гlулакхаш лелаерзарга вий кхайкас, парца кхелбаш локтгабе низ. хьалькъал дола пах харжа а кхаж йоккха комиссеи вlашагlйолла. Из пар вlашагlехь а дьлар.

Шолгlа юкъера эггара четаше-гlа хета 52 саг керзар цар. керте юртсовета председатель а волаш (цу хьал юрта цхьа юртсовет мара яц).

Цу хана цу сходе гулбеннарга-ша бьл кlоарга чулоцаш бола со-пам бенаш хинна кьехархо Полоев-Муса хlанз цу юртсовет ге-нолкома председатель ва. Цун машинаца лел тхо цу юртанна бахача нахьа наlар гlа увтташ.

— Фу комиссеи? — ахаш цецбуял нах. Лаггара хьаттача, техкача бокъонца цу комиссена юкъе вола саг малав хlинзар тхо-на. Е председателла шийна а хан.

Тlакхха уж тlабола спискаш лаха делар тхо. Юртсовета счето-водага хила еза дlына цун наlар тlа дахар.

— Вlаллв йийна а яц, е из фуд хоош а ваг-со. — вlлар цо.

— Хьалха шун хиннача юртсовета председателла пов. Албога-чиева, хьа сейпа чу хила мег уж вlына дахькадар тlе. — вlлар оаха.

— Ер ши куг да-ех из сейф дукха хе йоаццан цlенъварш, комиссера саг тlаволлар доль кьат сона-и корлаьлар цу чурз, — вlлар счетовода.

Тlакхха гинала вlалла мичу дахар уж. цхьаннаха вгтела яьшка чу е па ипача кьахаташта юкъе хургий - теш уж. вьына испоко-ме хьажа лъархlар оаха.

— Вlалла уйла е а езаш, — вlлар председателла. — Доацлата сона дика хов...

Ишта да-ех кхаь юрто гешал а дьь. цох йоккха. цхьа берказте тlехьалье хиларга сатувсаш кержа-ча комиссе гlулакх.

Кььхатех а ловрга хилда, тlакхха вlалла цо дьа хlама кехдий а хьежар тхо юрташка. Из дагадоа-гlаш саг корваннаш.

Лоацца аьлча, комиссеи яц цу юрташка. ехай из. Ехз духха ха а, я. Вlаддаа, эшап тхона ахаи наха кхайкалъ ув кььнарча а тахнарча а заман во. пlирча гlулакхаш шоай лоlамех дисал уххаза. Саг вап зулам дьча сагага цун эхь хетаргlолча тайпара дот оа-лаш из ноха тоханг. Цулухьа пlирча гlулакхаш гучудувларга дил-лача ергнача районе а вонца юртанца и пар кхо юрт.

Нах сходаша вlашагlкхийтта-ча хана чоагlа аЙьаь лийнар урдув дахаро саг йоаллеш нола эlаминга саг а. цун хургбола дезаг а халача оттабу яхаш. Хlьта урдув цкъаза 3 взар сомга тlакхоач. цул сомгlа кхыча кийчон гlулакханга а дlаддайта ма дезий саг йоаллеачу ахча. Тlакхха мичара дахьарца из? Е юхалург нахагара дакхха деза. е гаргарча нахагара сагlа дехаш санна деха деза. Бакъда, дlатакхаи атта хиназ из.

Саг йоаллеачунгара доаха урдув денгара-денга лакхдуп доагlа. Мlапо каст-каста хес пхи взар сомал. тlехьалнна керда вахар дlалодаде воаллача эламигача сагагара уст-цlаьна дьыкха ахча, яхаш.

Иззаг зе дьь саг йоаллеачар кол вlашагlкхийтта нах хlама даарал совгlа кхы цхьаккха сакъерзам. салобам боацам дlакъаст. Гептара пlирча доалап латт саг йода-йоагlа ди. Тlехь-тlехьагlа тезлуш, безам бовш доагlа из.

Уж комиссеи сходанка хорщаъ-ча хана наха дагахиннар дар: къаман юкъара гlулакхаш, традиции, обрядаш, таханарча заманга товрбlолча тайпара хургйолап-гайбохлигга. Хlьта юртий сий лора-деглга, гlеалвальнар юха ший мегта оттавелга. Пу кььхьехьа дези дlома дьь тахле дьь.

Кььхьа вахар пlирчанаоза ду-хха кхыдола а зулламан шоай юрташка худдига ховш ба, дlана шоаш цу комиссе членаш болга биценна лелараш а, хlьта наха кержа бола депутатаин юрта Со-вета безктоктаже боллloй.

Шолгlагlа саг йоалеагга, общественно-пайдачеча кхььхьегамах кхехкаш гьлина, дlа а. ухаи «юговорах» болхаш делга, цlагlар-чарна а юртарча наха а чоагlа latтьта а latтьтаи кхьаркаш мелга, яхар санна дола гlулакхаш леладелт нах ба цу юрташка. Уж бевзий юрта Совета кулгалхошта, депутатаита, пийт бахаи а кьа-гlаргга а болча комунистаита. Вова, бокъба, хьадеи хlама-ги дан. Общественость, юрта сий дем бо-ла кьоаной. депутатан оарцагlбоаларе клезнагlга нийслургдар цига хатараш, зулламан.

Хlанз, комиссе йохара бахьанах цхьа-ши доп арсда вай: Из ехай цу ккхо бозlга нах-а кест-кеста вlашагlтоха, наха кхувла гlулакх тахка, хьажа уж оарцагlбоалаш саг ца хиннадь. Из ехай, цу юкъера шийна юрто тlадилла гlулакх кхоачаи а да цеп тесса литаранга: хlана бобу оаи шоаех тешам, вьына хоатташ саг ца хиннадь. Духха ха цу ву комиссена юкъера цкъабарш дlабаха а из эргlаяк-ха а еза.

Цу дешага Нььсарен райпеснком хьожаггьи вьына хет тхона.

М. ЗАНГИЕВ.

КЪАХЬЕГАМАХ— ПРОГРЕССИВНИ АЛАПИ

1969 шера доаз межколхозни гlишлошъеча организавеч Ножч-Гlалгlай объединение гlишлошъеча управленчина юкъелодавале доладаьл аккордний премиальни системах къахьегарга хьежжа да алапи дуккха-кlезнга хилар. Цу системах болх беш хlичча, ше болх дlаболлабале-ъьа цох шийна ду аккордгарга тоа гlишлоахоЧох. Цу системо новкъостал ду балха тlехьабусарцан хьалхазлаттараша нийсбаийта, хlара болхлочох хов ше болх эца-ла беш хlичча, из ергнача бригада балха lатtьтара.

Аккордни нарядах болх беш йо-ла бригада гlерт къахьегама ов-сарзе лакхъе, гlишлоаш. хьалъара хлнаш лоапъе, балгага дlабоаа мах лоабе, гlо-новкъостала балхаш шоаш хлоачаше.

Къахьегамах аккордний аккорд-но - премиальни системах алапи луулга юкъедоалалара практикъхьекхай, цу системах болх бе-ча гlишлошъеча организацина къахьегама овсарле лакхъелга, гlишлой - монтажни балхаш кхоачаше. доккхий толамаш доа-хилга, объекташ эксплуатаце хин-наъьа дlалулга.

Масала, 1969 шера аккордний аккордно - премиальни системах алапи луш къахьегга волавелар 29 гlишлоаоо. Баьча тоххамо хьалъе-ккар, цу 29 болхлочоо къахьегама овсарле 5 процент лакхъелга.

1970 шера кхы а луулга-ла — 272 болхло хилар аккордний ак-кордно - премиальни системах алапи луш къахьегаш. Материальни безам сов6акъхьара дика беркат дальар, дика лакхъелар къахьегама овсарле, 67,2 взар сом маьха дуккагlа кхоачашдир гlишлой - монтажни балхаш, на-кладни расходаш лоаньар бальзи долаш 1720 сом экономически эф-ект хилар.

Хlара шера дуккагlа худ тха объединене аккордний аккордно-премиальни системах алапи луулга юкъедоалалара практикъхьекхай, цу системах болх бе-ча гlишлошъеча организацина къахьегама овсарле лакхъелга, гlишлой - монтажни балхаш кхоачашлеча доккхий толамаш доа-хилга, объекташ эксплуатаце хин-наъьа дlалулга.

Масала, 1969 шера аккордний аккордно - премиальни системах алапи луш къахьегга волавелар 29 гlишлоаоо. Баьча тоххамо хьалъе-ккар, цу 29 болхлочоо къахьегама овсарле 5 процент лакхъелга.

1970 шера кхы а луулга-ла — 272 болхло хилар аккордний ак-кордно - премиальни системах алапи луш къахьегаш. Материальни безам сов6акъхьара дика беркат дальар, дика лакхъелар къахьегама овсарле, 67,2 взар сом маьха дуккагlа кхоачашдир гlишлой - монтажни балхаш, на-кладни расходаш лоаньар бальзи долаш 1720 сом экономически эф-ект 2525 сом гlишлой.

Къьастта дика вlашагlехьалъкхдг аккорднни аккордно - пре-миальни системах къахьегамах алапи лалара гlулакх ПМК-1 з Наурски МСУ а.

1973 шера тха объединене 50 процент юрта гlишлоялой хургба аккордний аккордно - премиальни системах алапи нийеш къахьегаш.

А. БУХТИЯРОВ,
«Чечнягколхозстрой» объединене керттера эконо-миет.

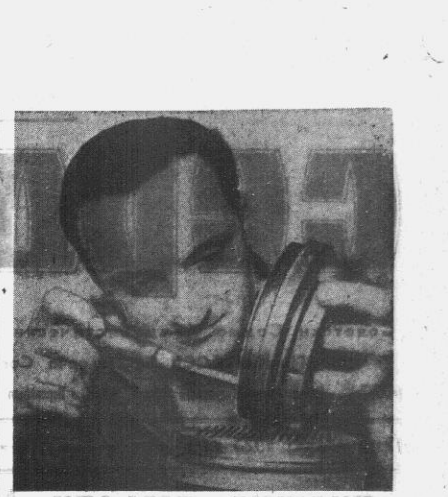

БОЛХЛОЙ КИЙЧБУ ПХЬОАЛЕ

Кьона болхлой кийчбара дахъе эггара хьалхара моттиг лоаи ала йиш йолаш я пай профессионально - техническа учулицеш. Цар кийчбу тайп - тайпара гоналл йола специальносташ.

Вай мехка а эггара хьалха хьахиннярех цаг я Грозненски кхоалагlа профессионально-техническа учулища. Ухъаза кийчбу гаэя межкдаьттех дахкхара а уж чах-дахара а эша, машинаш, оборудо-ваня хьаеш бола специалисташ: слесараш, токараш, фрезеровщи-кеш, электросварщикаш. Керттера дlахъе по кийчбу Грозненски «Красный молот» завода эша боллloй. Хlанз цу учулище деша вахlа дlянахьарга отделене 750 саги сайрийнарча отделене 180 саги.

Специалистаи кийчбара мел эша тороннаи я учулище. Ухъаза я теоря Юмадара сийрда классаш, йоккха квалификаци йола преподавателаш, практика дlаньъара эша заводской оборудованеда, станоо-камша, инструменташа Залашъяь мастерскеш, шпи—вичъ сага лаьрхlа цlенош дола обшежиташ, хьата цlеношка радиоп общежите теле-визори я, дика баня, йоккха сто-ловая, 300 сага Іоха моттиг йола лекционни зал, Іилма - техниче-ски, политически, художественни литература 10 взар совгlа кхиэка дола библиотеказ, йоккха читальня зьь, спортивни зал. Из йола дlа-ма дьхьа кхоа да.

Денъаблгарантга дийлаъьа кхоэа лlийна дlа хlама, балха а дер-боалаш а тlолуладе шиаш борзъ-кьеи ду.

Заводе бокъонца болх булургбоа-ла спецlалисташ арахеп учлнице. Катархоша шаьш мастерскеша хьаьо промышленни лоарглам бола тайп-тайпара оатхалап, хьалъа боазаве эш - эшнача цlайохийт уж, заводий, фабричай, колхозий, совхозиц заказаш хlоачаецу.

Операци ира техника чоалхане яц: мlара ъьасле гоамъьаьа къьастта ший тайпарча оатхалца жамара миаца цlьана «озабйй» къьлбоаких дерригача дегlа цlий тела «оттура пхъ» (ворта), Т алапа хьежа доаттlам ду аортан жамарг миай Ійоахьала, цунна юккъе гlолга хьалъарайбоаь эттlаь мна оагlоц, ша эшап мел йола хlама дlа а яькхе, ше иллача моттиге яха чуйохь, дlатег уж.

Нтт ди дальча тоа а ай, цlабо-хийт унахой.

Эдуард АНДЗЕЛЕВИЧ,
лор.
(АПН).

Ножч-Гlалгlай химически заводе слесарь волаш Багиев Зелимхан-на болх бу шийта ну совгlа хя я. Цу церанка йоккха балха опыт Іолий Багиева. Цундуьа вlашагlехьдолал цун дика производственни хьоклмаш дайа. Дани техно-логически оборудования дикача хьала тlа а хуьийташ кlар-да совгlа-нагlа нормаш 160 процент кхоа-чашъю Зелихнана а из керте латтача бригада а. Из ва къьхьегам-хой Октябрьскя райсовета депутат.

СУРТА ТlА: слесарий бригада бригадир З. Багиев.
С. ХУГАЕВА сурт.

КХОАЛАГlЧА, ХОАДАМБЕЧА

Пятилетка кхоалагlча, хоадамбеча шера шерга социалистически яхь йоаржже аьина партей прави-тельствен лав лаьккарга тъьа а лаьпа, дlаДолладир ер цу А. Шерипова цlерагlча Грозненски мехкдатта чакхдоахча завода № 40-2 йолча цеха установка боллloша. Шера план 27 декабрь тlаккоачаьи кхоачаеле, къьхьега хана хlара минутат бизза пайда эпара, механизации автоматиза-ция оргаьиккха товара чотах къь-хьегаш, оккрле планаз 4 процент совгlа даьхье, хьурмат деш дlа-хийтара чотах реагенташ электро-тезнергга 2 процент. Ты 1 проце-нти доагор 3 процентн кхоье, радиоизотзрски предложенеш производственна юкъенхlитара 20 взар сом пайда эца лерхl установка технологгша.

Юбилейни шера къьхьегама хьоклмаш дlаьа - да долийтаи кхоачашу дар шолгlа тlаийа со-циалистически декхараш. Хlьта дlалаьхача шера план 103 процент хlоаттийта, задачеи тlе взаран тоннаи цlена парафин лелар Дон-хенна, къьхьегама оксарле планга-гlа дийрзlачуьа 17 процент совгlа лакхlар, задачеи совгlа 9 процент растворитлаш, 3 процент Іы, 6 процент электроэнергии 8 процент доагори кхоздар.

Ухх шера хьалхарча шии бетта плаи тlехьхоачашъьай установка коммунистически къьхьегама цlи яккхара къьовсам лоаттабека коллективо, заланеп тlех дукхха па-рафин врахийдад.

— Цхьоаначуьа квартала задани хаиап къьлха кхоачашъергlиларг-дош доахийтаи дlабоаламбб тха операторашца март бутт, — йоаь установка начальника Николенко Владимир Александровна.

Уж томмаш доахоча коллектив-на юкъе белгалбаьна болх дика-беш бе коммунистически къьхьега-гама, ударникаи боккхагlбола оператораш Пелих Владимир, Чеботаев Михаил, оператораш Ас-хабов Салаудин, Богданкин Леонтий, операторе гlонча Коробенко Мария, къьхьбарап.

Ю. ЧАХЖИЕВ.

РАЦИОНАЛИЗАТОРИЙ гlУЛАКХАШ

«Старогрознефть» НГДУ ра-ционализаторашеи новаторашеи дика гlулакхаш дььд. Рационализатораша балха юкъекхуьха предложеваш бозьан болаи долаш мехдьатхоатта цlьаьолча хана хьалхашка увтта чlоагlа чоалхаж-не хаттарах къоастае вlашагlехьдовл. Бизза пайда эц техниках. Прогрессивни хьисанг ду леррига бетлоп.

Инженераша Крусинский Михаьлея Якимовнч Викторея тийнача рационализаторски предложеныа ца квартlалгlатар трубопровода-ш тlарча обвязкаяа реконструкци-е. Из гlулакх дарах № 674 йолча скважина чу ухийта хий средст-ваи кlезнагlа гlагlоргйолаш вlашагlехьдььар. Механика Кулов Николая предложеней керда кли-пан оттайир компрессора. 2 взар сом кхоайгар цу гlулакхо.

Тайп-тайпара предложеш йола 266 саг за творчески балхаш деш. 1972 шера 281 рацпредложеня балха къьлбаьлларга 94 взар сом пайда бир мехкдаттаъоша.

Ийслагlча пятилетка кхоалагlча, хоадамбеча шера дика дlадолладьь шоай гlулакхаш рационализаторашца. Керда шу дlадола-дечча деиз 35 рацпредложеии ений, парех нийсса ахаи балха юкъейбоальй хlапъле. 48 взар сом пайда ейнаб парех.

Доккха пожьастаг ду рационализаторашта «Старогрознефть» НГДУ керттера инженера В. Бабукова. Сийлен грамотаии ачъан гремеии тел дикагlболарна. Парца ба инженераш Сергеев Александр, Чемодиев Зинур, токарь Маньяхов Юнас, механик Новиков Василий.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ДИКАЧА НАХАХ, ШОАЙ ДЕШАДАЙБА

Пятилетка хоадамбека, кхоалагlча шера плаи хапал хьалха кхоачашъера доккхий социалисти-чески декхараш тlаийаел «Сунжанефть» НГДУ Хлопопов Иван Ивановича кхуталдеча цхьоалагlча районни инженерно - технологически службба мехкдьатта дььдхарша. Шера плаи тlехьхоачаи а еп, задачеiа лаьрхlачуьа совгlа 400 тоин мехкдьаттеи бlаь эпар кубическеи метр газн якхха дош денна дар. Кlийча яь паччальхкеша кхо взар-сом пайда берг-бола 22 рационализаторски предложеии производствана юкъеъьа, задачеi совгlа ъьагуьа а дьь пачъальхкеша цхьа тоин тиина ъьиа вlалла, кхыдола декхараш кхоачашде лерхl цар.

Фуд районни инженерно-технологически служба коллективо тlаийа декхараш толамаш кхоачашъьара дер? Мишта ххоачашду но уж?

Ший ергнача торонаш, резервааи оарцагlъьхьай по денна дош йязза кхоачашдара. Служба мехкдьатта доахараша дукха организационно-технически мероприятиеи чакхйоах хьадоакхаш дола мехкдьаттеи газн дукхагlа лийтара. Уж шера ъьгаяь бетта тар капиталын ремонт бир дукхаха хана денз сена, болх цо беш лаьттача № 85 йолча скважина. Цул тlеъьагlа дийнаъьи буси 30 тоин «Таържа допшуьа» яд взар кубически метр газн ийз болзолар из-ъьаша бетта болх бо- бола-ялийтара мехкдьаттеи бlаьсен хlоаттийтаи скважина 90 межкдьаттахочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бlи. Шоай деша дай а болзолар ну цlера сий лакха доаттадеи хьа-боагlа уж.

Дlаоахача февраль бетта цхьа мехкдьата гlа яккхара цунна ре-ализаци ярех плаи кхоачаи ца яр кхерам болаш гlулакх тlаэттар. Из хлийта йиш йоаццача хlана яькхар пар нефтепродукташ, хlана ъьача марг бетта плаи дlа а, кхоачаи а болхаш дола ховра парца. Цундуьа керда газови скважинаш болх бе йо-лалийтара лоацца хlана яькхар пар нефтепродукташ уж йоаххе-ваь йола лиией. Цул совгlа чоалхаеннера халача ъьалашка №№ 64, 140 йолча скважинашка отгайир мехкдьаттеи газ. Цу мехкдьаттехочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш дола тоаттадеи хьа-боагlа уж.

Дlаоахача февраль бетта цхьа мехкдьата гlа яккхара цунна ре-ализаци ярех плаи кхоачаи ца яр кхерам болаш гlулакх тlаэттар. Из хлийта йиш йоаццача хlана яькхар пар нефтепродукташ, хlана ъьача марг бетта плаи дlа а, кхоачаи а болхаш дола ховра парца. Цундуьа керда газови скважинаш болх бе йо-лалийтара лоацца хlана яькхар пар нефтепродукташ уж йоаххе-ваь йола лиией. Цул совгlа чоалхаеннера халача ъьалашка №№ 64, 140 йолча скважинашка отгайир мехкдьаттеи газ. Цу мехкдьаттехочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш дола тоаттадеи хьа-боагlа уж.

Бригадаша, сменаша, участкаша тlаийа па Іеш къьсст-къьстача болхлоша а тlаийад со-циалистически декхараш. Уж то-лаяпа хlоаттийта тlагlоргга йоккхаи ю-ъьаеш доаттадеи тlе 90 межкдьаттахочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш ду цlера сий лакха доаттадеи хьа-боагlа уж.

Дlаоахача февраль бетта цхьа мехкдьата гlа яккхара цунна ре-ализаци ярех плаи кхоачаи ца яр кхерам болаш гlулакх тlаэттар. Из хлийта йиш йоаццача хlана яькхар пар нефтепродукташ, хlана ъьача марг бетта плаи дlа а, кхоачаи а болхаш дола ховра парца. Цундуьа керда газови скважинаш болх бе йо-лалийтара лоацца хlана яькхар пар нефтепродукташ уж йоаххе-ваь йола лиией. Цул совгlа чоалхаеннера халача ъьалашка №№ 64, 140 йолча скважинашка отгайир мехкдьаттеи газ. Цу мехкдьаттехочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш дола тоаттадеи хьа-боагlа уж.

Дlаоахача февраль бетта цхьа мехкдьата гlа яккхара цунна ре-ализаци ярех плаи кхоачаи ца яр кхерам болаш гlулакх тlаэттар. Из хлийта йиш йоаццача хlана яькхар пар нефтепродукташ, хlана ъьача марг бетта плаи дlа а, кхоачаи а болхаш дола ховра парца. Цундуьа керда газови скважинаш болх бе йо-лалийтара лоацца хlана яькхар пар нефтепродукташ уж йоаххе-ваь йола лиией. Цул совгlа чоалхаеннера халача ъьалашка №№ 64, 140 йолча скважинашка отгайир мехкдьаттеи газ. Цу мехкдьаттехочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш дола тоаттадеи хьа-боагlа уж.

Районни инженерно - технологически служба техниго - экономически хьокхамаш тоадара а ду-кхи мероприятеи чакхйоах у ух тlехьхарча хана мехкдьаттехочо. Цхьаи хlана болх ца беш лаьтта газ йоаха скважинаш болх бе йо-лалийтара тlелерзадь балхаш бу. Цу мехкдьаттехочох 68 саго хlанзалеш яькхий коммунистически къьхьегама ударник яхь сийлен бетта плаи кхоачаи а болхаш дола тоаттадеи хьа-боагlа уж.

Районни инженерно - технологически служба техниго - экономически хьокхамаш тоадара а ду-кхи мероприятеи чакхйоах у ух тlехьхарча хана мехкдьаттехочо. Цхьаи хlана болх ца беш лаьтта

Глебов Василий Сидорович, оператораш Рублев Николай Федорович, Вазиков Мажшарипа Русланович, Немова Валентина Иванов-на, Вазелов Алсбика Тухан, слесарь Зайцев Александр Евсеевич, кхы дуккха барашъ а. Дани техно-логически режима иййса а лелеш хlара сменаша нормаш дикка тlехьхоачашдо цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТlА: (ъьодьехара аьттех-ха) вокклагlвола , оператор В. Глебов шоай къьхьегама тлеъьа лаьца дуишаш ва оператора-ршта Н. Рублева. В. Немовай-на.

Ph. ГЛИЕВА сурт.

Дика ка йоал

Дукха ха яц «Грозненгро» управление йзмерена земеломатика наладка ечеи коллектив. инженер Беков Хасмахьмад болх бош вола. Ший балхара хьалхаоча деношка деиз ший гlулакх дика хоаша опыт болаш специалист хилар хьагоатар цо.

Грозненски ТЭЦ-а № 1 йолча электростанце боллloша цхьана котельни оборудованеи автоматиза-ции яра цlеккхаттта болх чех-боаккхаш ва Беков Хасмахьмад. Керттерчеи гlоннеи болча оборудо-ване технологически схема лоаццача хана Іомаьхьа цо. Хlанз болх бе шийна а аттагlа да, мол-лагlа дола гlулакх ше кхоачаш.

— Атта за Хасмахьмадаца болх бе, — йоаь энергосистема ветера-ан, электролесеаца - приборista патриотически уйла чуйоссаю цар-ра.

Дешархой болча хьошлагlча ух къьхьегама ветеранаш, производстве хьалхалатараш, йоккха квалификаци йола специалисташ, предприятей кулгалхой. Цар дувл вай мехка болхло а хинна дlаотгар дожжа сий долаш, хиларах, вай турпалча боллloй класса дика къьхьегама традицеех, уж традицеи сийлена дlахо яьъара дехзар кхоначу болхлоота тlалатташ хиларах.

Учулище хургбоача боллloша къамаьл деш хилар Грозненски «Красный молот» завода директор, Социалистически Къьхьегама Турпел Колесников Николай Конд-ратьевич, цу завода № 5 йолча цеха котельщикий бригада бригадир, СССР Лакхенъарча Совета депутат Рыженков Николай Георгиевич, къьбарап.

Дешархошца вlашагlкхета къьй-ъе ухъаза ухл писателаш, артисташ, республике ий хеза къьбо-на нах. Масала, дика самукъадьа-дар кагирлой поэтессас Ахматова Раисаси артиетка Айдамирова Ма-ремеи яьча выступлеиеех. Цар дийцар советски литератураи вс-кусстваьх.

Берригача вай мехка а санна учулища дешархошта юкъе шера яьржай пятилетка къоастага ше-ра социалистически яъь. Теоряи практикеи Іомаяра яъье яьиий группаи. «Металлист», «Мечтатель» яхача шоай пенгазетаи тlа белгалбоаь яъье къьлхалатгараш.

Грозненски яколагlча профессионально - технически учулище боллхой класс къьлхозяйкгла къона специалистеи кийчбу пхьоале я. Ухъазара хlара шера яравоал дика говзал Іомаяь 300—400 къона боллло. Дукханаъьа болх беш бо учулище дийна баьна нах, парца юкъе болх дика баьна паччахьалкхеио совгlат денна-раш а болаш. Царех-ца Къьхьега-ма Цlена Байрахза орден сина воа-ла хlанз цу учулище производственни говзал хъеха мастер Манчаиев Ийса, РСФСР профессионально - технически образоваче отличник производственни говзал хъеха мастер Росламбеков Хьасан, Къьхьегама Цlена Байрахза орден делаю «Красный молот» завода формовщик Жингазиев Оразмамбет, Ленина орден делаю цу завода токарь Ясенкова Валентина Владимировна, яхь дукхаха-рах.

Ю. ЧАХЖИЕВ.

ТХОХ ТЕШАМ БА

Хьинарг къахьег «Сезкаяскоопстрой» треста чуйоазIача № 5 йолча дIа-йоха лелача механизированни колонна гIишлонъераша. Республика городашкей юрташкен тайп-тайпара гIишлош ешбабо колонна боахлой. Специалисташ яхье а яьина къахьег ерригача бригадаша.

Къаьстта дика болх барах белгалъяккха еза Шайма 750 тонн сомА лаьрхIа холодильник ешйола проект боДебиев Салмана куьгалло бригада. Графика тIа отталяьча хенал хьалха холодильник эксплуатане дIаала социалистически декхар тIаийнад бригада гIишлошерайна.

Дика къахьег Нязаре шозза вIашт1ар1ъ универмагни ресторани къахьеш йолча проработ Евлоева куьгалдаека бригада а.

Январь беттa план толамца кхоачашIар № 5 йолча дIа-йоха лелача колонна. Февраль беттa планах 89 зоар сома балхаш дe лелаш бар колонна гIишлошераш. Хьалха ту бетта дахьа балхех 91 зоар сом хилар. Март беттa план хенал хьалха кхоачашъе дош денна колонна бригадаша.

А. СУЛТЫГОВ,
ПМК-5 начальник.

ДИЙННАЧА ГIАЛАТЕХ ХЬЕХАМ ХИННАБ

Кастта массенахьа де долаДерзда кхаьнкара бIальстан балхаш. Грозненски района 1 Мая цIепаргIча колхоза Нигута Лидиясе кулгалдеча бригада мIислагIча пятилетка хьоалагIча, хозламбеча шера бIальстан балхазна мишта кийчо яьй, бIальдаьгарий дика хьуьнхьам кхеба мишта лаьра еллай хьожаш хилар ехо.

ДIадахача шера уьу бригада кхаьхьаьгамхоша колхоза дIа ца луш дисар иланагIа дIадала дезаш хиннача 97 тонн бальдараш, хIаьта паччахьалкIенга — 900 тонн. ШоолгIа тIадиса дехар дIотахара, дIадахача шера хинна кхоачамбоацаш дIадоахаш, уьх шера бальдараий лаьхка хьуьнхьам кхебара шозий низ дIахоачар деш кхьегаш я бригада колдехтер.

Вил гектара тIа ихедерда уьх шера бригада колективно бальдараяш: 24 гектара тIа помидораш, 12 гектара тIа нарсаш, ит-итт гектара тIа хохаш морковь, 32 гектара тIа тайп-тайпара сортех йола кабуц. кхыдоа бальдараш.

Бригада кхьехьегамой дог гIоздалькхха бальдараяр да лаьра хьажостздаь дерригача лаьтта зяба аьха хиларо.

Зяба ма лаьтта аьхараш Ценоваьдеча Петра куьгалдеча кхоалагIча комплексни бригадера механизатораш бар. Аха долаДеспа оасара балех, пухьех цIен а дIа хIара гектара тIа кхоккха бIа килограмм кхоачийташ суперфосфат йиллар дерригача кхай тIа. Цун тIехьагIа бальдараяр кхедара агротехника бохьбанаша дIадехача тайпара кIоалга оалам дир, лаьтта пийдара хьалхара планировка йир. Бальдараяр дIаде долаДалехьа азотни удобреи а йилла лаьтта пийдара пIаьхха а планировка ергьа. ХIаьта дIадахача шера планировка а ца ош дIадIена хиннадар бальдараяр. Из бахьан долаш бальдараярий ги боарамагIа доагIача тайпара цхьатара кIоарга диканзар бальдараяр. Цхьайолча моттигашка лаьттан тIехьахьа а диканзар. Цудухьа дика тIадалаНзар бальдараяр.

ВIаь гектара тIа тайп-тайпара бальдараяр кхедеча бригаде технологически картага хьежача тIедера ца воалаш болх беш 114 саг хила веза. Иэзал лаьа болаш ба бригаде. Царех йих звено вIашагIъеллай. Звеноп а цар куьгалхой а колхоза правлене бийца а бийца чоагIбир.

Бальдараяй рассада кхерра 4000 паранк я колхозе. Пархашкатта тIайолха рамаш дика тоаьнь, кинган тежа я. Цу гIулакха йоахьо йир гIишлошъеча бригада бригадира Марусов Дмитре.

Органически удобрени йилла хьаьнда, кхыдар даь дика кийчдир парникашкара лаьтта. Белгалдакха доагIа лаьттанца йийча органически удобрене йIовзал дулга. Цу гIулакхо торе хилийтар ара шийла йоллаше а 1500 парникашка бIальстан юхье ювча кабуьнца болгарски сибата ги дIаде.

ХIаьа цхьатарра дика тIаьнийнай ну культурай рассада. Уьх денонка тIаьлена рассада лаьта йолчара пийлъеьнь пийлга йолча моттигашка юха дIаювш балхаш доллдерда.

Бальдараярий ги дIадера парникаш кийчъеш кхьастта дика толамаш доаьаш къахьийнаб долхоза правдене член йолча Дондюк Валентинас, Чернова Евдокиис, Баунина Любзе кулгалдеча звеной коллективаша. Царна юхье кхычарна масал гойтеш ди-на къахьийтар пенсионераша Грушнева Васса, Гадаева Наталье, Меньков Константина, кхычар.

Рассада кхаьнка машиний новкъостадца дIаЛогIаргьа. Оныгро хьахьекхад машинашца рассада дIаер пайдаьеIа долга. Цхьан оагIорахьа рассада дIаер дIадодар лоь а лу.

Бальдадараяьте тIахедаш хий дуал бригаде. ЦхьаБаьгда. дотIан хьекеде хий дегта шиъ установка я. Парех цаI керда я. Цу установкаша а дика новкъостаде дерзда бригада бальдараяш хинца Галашшара.

Лоацца аьлча уйда тIайолчийташ дика кийче хий колхоза балхаш дIадахаш кхедеча бригаде пIслагIча пятилетка кхоалагIча шера дакха хьуьнхьам кхебара кхоьсам лаболабе.

П. НОВАНОВ

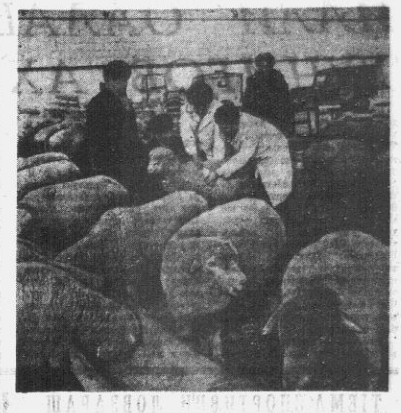

АЛМА-АТИНСКИ ОБЛАСТЬ. «Кастекский» совхоза жайуно Коксозов Мукана Казахстана жа леладераш тIаьлийлар хIара Гуьа продуктивность аьхьъара. Мукана кулгалдеча, кхаь сагах латтача жайуй бригада уьх шера декхар тIаийнад хIара бIа жийна тIеуьа 180 Iаьлар хьаьлхебе бахьна.

Ф. САЛЬНИКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Хiанз дикача хьал тIа а долаш Iангара доолаш лаят жа. Царна шоай хаиначьа бех а воДкорпеш а —сидос сих. Жа дахкача хана эшаш мел йола хIама кийчъеш ьынай кашаре.

«ЛОСТОЙ-ПОСТОЙ»

Наьбарех сомадоала бер мо я бIальстан юхье чIонг еста йолаяу сома га. Шортинг деттадаьа долаяу пун кIоарга лаьттан кIаьа доаала «лог». Iанна сеца лаьтта цун пхьаьнашкара «цIий» хьоалу. «Дего» аттагIа а сихагIа а болх бу, нагахьа санна гаьна тIа бокъахеча, латарбIоаца гоама-чIоама ткъовронаш иЕзнагIа хуле.'

Цудухьа сагота вар Наьсарерча «Октябрь 40 шу» совхоза цхелгIча бригадера хьоо вокхха саг Гаджиев Эдалбик. Шоай культстакерча Iажий беша бIальстен» ош йола эргало эуш кIийлен ваьгар из унахочоп йисте вагIа дор мо. Бригадира Арчаков Султана цунга ьынаьар, уж гаьнаш яа, цу беша достан бе, аьина.

«Берза-Газаль», кхмбола Iалама «кегар» болабалалехь яа гIулакх чакхдаккха лаьрхIача хьхочо сохозе хабар дахьийтар, гаьнаш яа херх, кIод, кхмбола гIирс бойта шийна, аьина. ХоалоаIаш хабар дацар. ТIаккха шIаьха а лоам бир цо, ткъоронаш дIаоеладайна ютеюсача юххех хьакха молхаш йата, аьина.

ДIахьазвзанар цун оаз йоккхача ТIой-Юрта, совхоза агрономашта, кхыбола специалисташта. Кхы чанзар бригаде е керх а, е кIоД а. е молхаш а.

Сага сабар а ма дий ший боарамах. хадаш моттиг йолаш. Кхы сидета магазар хьалочоа. Кхы шийна оврц доагIаргдоацIга а хойна иззал мара цу гIулакха терКам цI бена шоай хьажимашта а. керх Iалашбе а. хIама карадеча шоай бригадира а массавена а эгIаз а паха Iажий.бена вьлар из, дIакхайда саьн чу латта а вьрIа дIг хьа а йIна.

Уралга а ахоралга а латтача дагаро тела ткъоронаш лаьтта гIира йолаелор. Гаьна тIа ягIийса кожаш делкар юхье гIолла эттIа а эттIаш Тамаш я уж човнаш хаиххьа ерсе.

Лоацца аьлча, «лостой-постой» дир хьхочо цу бена, тIехьа тIаЙолаГаЧа хIаьа сомай Беана керх ашлагIа «цIхьоаIа а хьакхийта, аьлча санна.'

«Ховлда!», — ях оаха а. Совхоза пхе бригаде из санна бокхха, хоза тоаенца бешамаш я. Гуналде, лелае еза уж. ярий яьнарашо мо тайса а иа юташ.

Цу бешамашта пархIа агроном лелаше, хIаьта сомий гаьнашта Гунал де яхI Iомабе яхаш сиго (из-м вешта эшаш а лар). Бакъда, гаьнашта гонахьра лаьтта аха, кIир тоха, уж яйе керх, кхыбола хIама Iалашъе торе яц яхар кхетадеш дац.

М. КАРАЕВ.

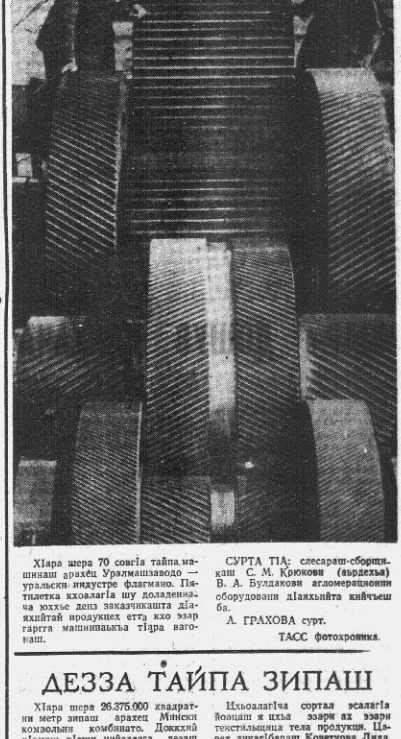

ШИЙ ГIУЛАКХА ГОВЗАНЧ

Дукха за йоаццаш со хилар «Старогрознефть» яхача мехдалъгеи гази йоаккхача управленне № 1 йолча районни инженерно - технологически служба красни уголюке. Цу сахьате са бIарг тIаэттар производстве хьалхе лелаерийн кхъьегама ветеранийн стенда. Лакхерча мугIарех хьалтеха йоалаяча суртга тIара сона бIарахьежаш вар бесаме юхь-сибат йоаь, сатийна хьежа къонах. Из вар мехдакхетта чаих а доахаш дIа-хьа луча служба мастер мукунист Атарщиков Михаил Павлович.

ТIаккха дагадехар сона ткъо шу говзийта хьалка хинна хIама.

Цкъа балха гIулакха ваха йолаш «Ташкалаенефть» яхача трестга кадвай отделе нийсвелар со (цу хана из тайпа трест яр). Нахарах хIама а теха хьачувьалар воеяни форма тIаювха хIамига саг. Бе боаллача папкайб шех йолаше бIара а хьежа. хIаЙа вешанар хьо аьина шийна хьалтеха, хIаминара сагго хьхьаттар ухьхаза балха отта безам боаш ше вешнита. Военни Iьдалех хадала хьаьлар цо граждански хенал шай йоацIига а, молларIа болх бе ше кийча волга а.

Ухьаза, Ташкале йолча керда чу нефтепарке слесарала болх ба аьлар пачга. Цига къьлега раьза хиндор из. Цу хана деза нефтепарке болх беш ва Михаил Павлович. Духха аха дакххар духьа цхьан меттера кхьача метте водаш балха мотиггаш хийцаяц цо. Хьинарг къьлегаш лахIйора Атарщикова ший балха говзал, сий доалар коммуниста.

Нефтепарка заведующе Любимов Александр Васильевич (хIама а из болх беш ва из) аушш вар IамIарча сага болх, ошача хана новкъостаде дора молларIа задани дикагIа ехоачашъе.

Цига цунца къамаьл деш сона лайра пхи класс мара Атарщикова яккхазна йолга.

ТIаккха Михаила дийцар тIом а болабеина ший деттар юхьагIа дисарех. Из ваь а, кхийна а волча Науре массара болх беш вар деррига хIама фронта, фашисташ ашабаь котало яккхар духьа. ХIаьта 18 шу кхаьхьа топ бе а елла из ше вахар фронте. Цу хана вай Лакхен доазол гаьнна араьхь бар тIом.

ШоолгIа Украински фронта эстарша волаш цо йоаьъа лаьпар румынски халкъа столица — Бухарешт мукъаЙоаккхаш, хIаьта цуа тIехьагIа 1944 шера хала чоннаш йир цунна.

Фронта командование лакха мах хоадабаьб кхоача салтечоа тIем тIа карагIдийначу гIулакхий. Цунна енний «За отвагу» яха, Будапешт музъаяккхарах, Германех лелаялаш йола медалаш.

— ДIаЬо дешардда аз, — аьлар Атарщикова. Кlезиг-дукха чоннаш дикагIа ма хиллинге а, сайрийнарча школе деша а вахь аьхлагIеи ворхIагIеи классаш чакхъьхьар цо. Цуа тIехьагIа, сайрийна деша чакхъьхьяр политехникум.

Из чакхъьяккхарх а тотам хуьзаш вацар Атарщиков. Бокъонца техничесни кхетам болаш хилара кхы а деша лаьрхIар цо. Из ломаде воллу КПСС истори, маркизма-ленинизма хардаш.

Коммунист Атарщиков хьинарге член ва № 1 йолча РИТС партийни организаце, башха-дика кулгалхо ва из производства юкъера звенон, тешшаме кхоачашцу парте шийла тIехьалла моттерча комитета член.

ХIаьта дика специалист-мехдалъгахо хилараех тарра дукхха шеран хьалха из хьожажар мехдалъга чакхдоахача, дIа-ъа детача цеха мастерралла. Цуьнан кхуьгалгу «Старогрознефте» эгара йоккхгIа йолча «Хаян-Корт» яхача нефтепарка. ХIара дийнахьи бийсанеи хьа а йийеш, чаих а доахаш, азекхсачеи трубопроводни конторана цо йIалу 16000 тоннага дIаккхоачъеш мехдалъга.

Духьхьа дIабахьча февраль беттa хьа а йIца, чаих а дахьха цо дIаденнад Хаян-Корт, Минеральное, Брагуны яхача мотиггашкара доаккха 420 зоар тоннага кхоачъалца мехдахьта.

СЭВ МАРКА ТIАЛАТТА ПРОДУКЦИ

Социалистически экономически интеграце Комплексни программа миллионаш болча пайха вахара чIоагIга юкъеннай тахан, из кхоачаньеша, духха ха йоаццаш ЧССР правительства председателя Любомир Штроугала белгал малакхъяр, «социалистически мелхех хIаЙане экономически прогресса маI беча хана лоархIаметIара критери» а хинна дIаэттад.

Духха ха йоаццаш массеех чехословацки заводе IнIма-тохкама институтанка хила. Комплексни программа кхоачашцу доахаларгдаш болаш планаш органийн министерваЙн болхлошца вIашагIхьета вийзар са.

— Биохими, ядерни энергетика, электроника, вычислительни техника санна дочча прогрессивни дисциплина а хIаьта ишшта йоккхий капиталовложенеши квалифицированни кадраш эшаш дочча производственни сферашка кхыча доакъошка а, белгалдакхар ЧССР техникан капиталыни гIирсаш харан волча министерства Iадилеш Чирка, — мел дахьа а доккхий тодамаш доахалургдаш, нагахьа санна алхха тхоаЙ ниязки резервеки оаза кхоачам бича. ТхоаЙ промышленни IнIма-технически потенциалех IнIма-дIакагIа ша йиш хулийт тхоа экономически интеграце.

Чехословакие промышленносто бIарччача доакъошта а къастъкъастъча производственни коллективаша а чакхдоахача гIулакхий хьадда йола программа а хинна дIаотташ латт социалистически экономически интеграце Комплексни программа. Масала, Комплексни программага хьожжа социалистически мехIаша цхьана къастаеш йолча IнIман техникан эгара доархIаметIарча барайтта проблемаш Чехословаке дакъа доацаш я-вуриЙта. 1967 шера вежарашца долча мехканкарча шоай партнераша IнIма - технически производственни буьзаш лоаттадаьа 1177 Чехословацки IнIма - технически организацеи институтой. Комплексни программа тIаийнаЙуа тIехьагIа денз цхьана лелаеча гIулакхашта кхъе дакъа йоацаш я ца тIапара эзар гарга организацеи...

Комплексни программа тIа лаьрхIа эргалоацаш мел йоккхий я ха йиш хилар сога дукха ха йоаццаш къьлбаседаматерски края Могельнице хIаьча городера са заводе со вахача хана. Из завод. СЭВ-а членаш долча мехканкарча цхьана яьча решенегIа, уьх гарггарча шеранка баглвой прибор боранша, медицински техникех, нийса приборашгечеи машинашгечеи пайда эцаш дола асинхронни электромотораш ду базовни предприятя а хинна дIаоттаргья. Уж мотораш увтаде йиш йола моттигаш IалIамаге дукха я, цудухьа тIа-тIа дукхагIа хоатташ да уж мехка чухьа меттеп, дуьнеи халкъашта юкъерча рынке а. Могельниперча заводо эрахийца мотораш йIду дукккача капиталистически мехкаша.

Предприяте директора Мирослав Штрока йовзийтар сона, масала, уьх тайпара даннеи: заводе продукци капиталистически мехкашта лоаттае лаьрхIа йола экспортни программа 25 миллион кроп ер 1969 шера, дIадахача шера 117 миллион кронза тIеъхьлнай из, хIаьта уьх шера 160 миллион крон хила езаш я из.

— ЦIъарча юхьага, — йоах Мирослав Штрека, — цу тайпара баланс тхона бизза хоаначамбе бесаш яр аьина хетагу. IнIбабахьа, оаза лерхIаяр кхы тайпа масштабаш а. СЭВ-га гIолларча партнераша оаха тхоаЙ продукци лоаттаеш хилча, дIало йодача хана тха торо хургьа миллиардий счет лелае. ХIаьта из торо тхона IалашъьяЙ социалистически экономически интеграце Комплексни программаи цу тIа оттаньча тайпара тха предприятена реорганизаци яроп.

— Соахха, — йоах дIахо директора,, — врахийар, масала, асинхронни электромотора керттера моделеп цаI — 150 зоар. Комплексни программа тIа лаьрхIа мероприятеп йизза чакхъьхьачуьл дIехьагIа цу тайпара мотораш хIара шера ишъи ахи миллион совгIа врахенгарда оаха. Уж-жамиссеб доккхий хувдамаш делга, хоши мадарра, цхьан пачгIа-хьалкхаста дуттургдаш хIамадаш, уж вIашIехьдоалургдангар вай мехий нихаш вIашагIехачуьл тIехьагIа мара. Из тхона хоши а, оаха кхетадеш а, мах беш а да. Завода коллективо цулуьхь лаьрхIа, социалистически мехий юкъара программаш хоаначашъяра лаьра тIа врахийна моторий хьалхара парти вай юкъара марка — СЭВ-а марка тIа а латташ цхьаккха врахийкха.

В. ГУШИН,
АПН соб. корр.

Прага.

ДЕЗЗА ТАЙПА ЗИПАШ

ХIара шера 26.375.000 квадратни метр зинаш — врахеп Минскей комсольски комбинато. Доккхий хIаматт вIаши инйделига дезаш бIрашта, гучох, хайча сакъерзаме хургда, иззал дуккача продукцех ергIача Америке йолла чакх а бахьна Алискагара Огненши Льяттанга кхачачаца бIаьха бужаргбола цхьа метрн ах метрн шера порохонка хьабе биш хургхлар. Иззал долча зинах 10—12 миллион сага бIржъаьш тега йиш хургьа.

Тхьаь диййта тайпара зинаш хьадни йола производство кийчьяй комбината. Царех дишена «Кветка», «Лада», «Чайка», «Старт») Паччахьалкхен дикала знак еиная. Дукхаи кхоп барзе — уж шиъ я предприяте керттера йоакхонаш.

СУРТА ТIА: слесараш-сборщикаш С. М. Крюкови (ьърдехьа) В. А. Булдаков агломерационни оборудовани дIаихьйта кийчьеш ба.

А. ГРАХОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Электрически триллион

1975 шера цхьа триллион сомгIа киловатт-сахьат электроэнергии йоахкхаргьа вай мехка.

Дай-мехка электроэнергетика дегIаяра хьэнъехьа дувш СССР электростанци электрификацеи министра Петр Степанович НЕЛОРОЖНЕ.

Мисларча пятилетка хьалхарча шиъ шера 25 миллиэн киловатт гарга йоккхагIа хиннай мехера энергетически мощносташ. Кердача мощносташа йоаккхача энергеша Iалашъюлургьа берригаш а лаьрхIача болх беш волжгI миллион сат солаш йола предприятеш.

ЛоархIаме событи хилар соахха июле. Паччахьалкхен комисее эксплуатане дIаийнаЙ дунен тIа эттара йоккхагIйола Енисей тIера ГЭС-ан миллион кхловат вил болга Красноярскен ГЭС. Из шоозги ахаззен боккхагIа ба капиталистически дунен тIа йоккхагIйола Джон Деи (США) ГЭС-а пиллал.

Пятилетка хьалхарча шиъ шера хьаллаьча гIирсаш я Каневера (Украина) гидроэлектростанци Волгаградан хIама ах, из — бергига а лаьрхIача 3 миллион киловатт гарета ма болча кхи станцех латтача Днепр тIарча станцей механе тIехьъаръар хилар. Цу кисиаЗ духхьыллъярьар — «Днепрогэс» хьалъе йолайир 1927 шера. Цу ханашка диллача Европе йоккхагIа яр из.

Соахка декабрь бутт бовш болч бе йоллаяйтар СырдарьинскиЙ ГЭС-а — мехка хьалъеча теплоной станцешта юкъе эттара йоккхагIарча йолча пхьаьнге эттара хьалхара энергоблок. Цун проектни низ — 4,4 миллион киловатт. Станци хьалъю Меца аре яхаш цIе а йолаш цхьан хана хазар доацаш иллача ара. Энергни дIаГIорьяа лаьлла уллача металлургически заводага, кхыча предприятешка, декъеча лаьттан тIа хиЙ дагийтарга.

Соахка шиЙ биззача низана болх бе йоллаяр дунен тIа эттара хьалбаседаеъара ГЭС — УстьХантайски. Из хьалъяЙ Кымьбаседен океанех Енисей дIаккеттача пунах хьакхетача цхьан эн тIа. Кердача станце йиш хулийт мехка заполярни районаш электроэнергиа дикагIа Iалашъе. Пятилетка шиъ шера хьалъяЙ дукккА кхы йола станцеи, болх беш йолча станцей мощносташ дикка ааСамъхьай.

Уж кхе шера мехка дукхагIа энергеи телараш хьалхагIа а санна теплоной станцеи эргьа. Хiанз СССР-е йоаккхача ерригача электроэнергех 80 процент совгIа яр цар тел. Теплостанцеи йоаккхагIа дегIаяхчувлара дийа база я!юра, Iалама газа, сланцей йоккхий залежаш. Уйх пятилетке алсаЙйолача энергетически мощносташ кхаь дахьъаьх шиъ дакъа совгIа яраш тепластанцей хургьа.

Теплоэнергетика дегIаяр мощносташ вIашкхоаяра, хIара агрегата шиз дIадо алсамбахьарга хуьаш да. Уйх тIехьъарга хана, деррига дунен тIа санна, СССР-е элуш да йоккхийча блокашта кхы гIуьа бола гидроэлектростанцеи увтаеш хиларг. Цхьа-ъйн цхьа турбинен — цу тайпара я хIаьнарга эттара керда!га йола энергоблок. Йоккхий блокаш тхьаьш хилар гучу да: царга аха кIезигагIа доза, сихагIа хьалйий йолаш уж, болх бу яьс кIезигагIа эш, я. кх. йI. Уьх шера. Кастромерча станце хьалъе йолаш лерхI оаха дунен тIа эттара йоккхагIйолча энергоблокех цаI (1.200 зоар киловатт).

Вай мохк — атомни энергеч маьршача гIулакхашта пайда эттара пионер. 19 шу хьалхагIа Обминске (Москвина юхьеч болх бе йоллаяйтар дунен тIа эттара хьалхара атомни станци. Аъомни ядра энергех пайда эшаш болга станцеи хIама мехка тайп-тайпара районашка я. Керттерча лаьъе уж хьалъю энергетически ресурсаш кIезига йолчеи энергех пайда духхА значеи мотиггашка.

Атомни станцеи хьалъяра шеран программа йоккхачъе долаяуш да тхо хIама. 10—12 шера лаьрхIа а 30 миллион киловатт-низ бола станцеи болх бе йолаяйолийтара оттадеи а я из.

Цу доллаяча хIамашка боабаб гидроэнергетика лоархIам. Мехка гидроэнергоресурсаш дукхагIъяраш цун азиатски дIакъа тIа я, цудухьа шиъ хьалъеыи хьалъергийолаш я из болашгIа йола гидростанцеи.

Уьх пятилетке вай гидроэнергетика низ 11 миллион киловатт совгIа йлсабарбга. Хьалъеи латтача йоккхийча гидростанцешта юкъе белгалйоаккхаргьа аз Ангара яхача СибаргIарча ги тIера Усть-Илимски. Низ болаш хургьа Енисей тIера Саяно-Шушенски ГЭС. Цун энерге (хIара энерге 23 миллиард киловатт-сахьат) йиш хулийтарга СибаргIа йоккха производстволи комплекс хьалъе.

Мехка европейски дакъа тIа тепловой атомни станцеи хьалъеча канда ГЭС-ашка йоллаергьа аккумулирующи ГЭС-аш. Вийсина «запасё» энергеи Iодергьи цар балха хана из юха хьателар духхьа.

Мехка европейски районаш дикагIа Iалашъе а гIерташ, оаха эргайолаяш толю электростанцеи гаьнна дIаулийтаи болх техника. Хьве киИчеи я миллионе 200 вольт напряжени болча перемени токеи цхьа миллионе ах миллионе вольт напряжени болча постоянни токеи электропередача линешта лаьрхIа оборудовани. Уж линеш хьалъяро йиш хулийтарга электроэнергиа кIезигагIа йоаргйолаш малйболалеьарга районашкара центра, промышленни Урала тела.

Пхе шера плана тIа оттадаьа СССР-е Вlарча цхьа Энергетически система (ЭЭС) хьаяра балхаш дIахо делга. IнIмле а болх беш я мехка европейски дакъа, Средни Дзе, Сибергеlен, кхыча районий энергетически системаш. Хiанз дIайболаенний Вlарччача яхьъ Энергетически системаех уж хьатохара процесс. Из чакхъьяра 1980 шерале.

Мехка малхбузехьа вIашагIехийттай СССР-ен социалистически мехкийн электропередача линеш. Толаяе болх беш а дIахо делгаухьарйолаш а я СЭВ-а членаш долча мехкий «Мир» яха дунен халкъешта юкъера энергосистема.

Электроэнергеи йоахкхаргйола керда методаи хийцаеш ба тха IнIмехкех.

Чlоаггlа уйла тIаЙолийт оаха пароэлозни комплаи, магнитогидродинамически, кхыбола ворда тоганокаш кIийтараи юкъеболаяраи. Хiанзле а хьалъй магнитогидродинамически генераторий новкъостадца духьхьал тепловой энергех электроэнергеи о опытни установкаи. DIахо йолаче хана по йиш хулийтарга хIанз болх беш йолча телаостанцешца инйсбина электроэнергеи яккхарга дIайода йоаго хIама цкъаи яхаззен гарга кIезигье.

Хоши мадарра, цхьадолча металлай сплаваш температуран гестгара дохха кIанга лоадаме новкъарле ии электроток чакхъьялара. Ток хийца чакхъьолийтача хIамаех пайда эзаро торе хулийтарга Iадьлмаге дукха электроэнергеи вIалаа ца йойтаи дIахийта. Цу лаьъе а ишттА балхаш деи латт.

(АПН).

ИЛЛИ ОАЛАШ ВА ГУЧИГОВ АХЬМАД

Школе деша вагIачу хана денз дакъа лоаш Гучигов Ахьмада, хIинца дика вовшахь волча Урус-Мартанерча самодеятельни артисто, художественни самодеятельности юкъе. Лакхерча классанка дешь вагIачу хана а тIехьа кьахьенгар Ахьмада боагам боагаш йоккха вокальни гонза йолаш ше хилар. 10 классе денш волча хана Урус - Мартана района культура Шен сомнех худ цунах. Шиг эттара хьалхара диплом школьни художественни самодеятельности республикански кьахьара цхьан олимпиаде лькхар юр. Цун безамча озо массара а хьоз дерриге концерташ, хьажараш конкурсаш.

Шиг оз тоше тIерташ цIенкантан духхен болх баьб цо, къаьстта а студенчески шерашка. Цу хьана Нохч - Палгlай АССР заслуженни артист Виктор Анатольевич Соколов санна волча говзачаме мастера кулгалдеш хиннача В. И. Ленина цIерагIча культура Дворца оперни халкъа коллективе дакъа лаца ираз кхьчар цунга. Тайп-тайпара дукха а ареш лиг кхар Гучигов Ахьмада халкъа оперни театре. Цхьабакъда, эттара чIоагIарIа цунна дагадалар «Евгений Онегин» яхача оперера Ленске ари пальма мехтала алта дар. Е нуй хьалхагIа а, е цуг тIехьагIа а шиг наьна мехтала цхьанне а аьнналан из ари. Из де вIашагIкхийтача шиг безаме оза башка - дика говаш Ленске образе кхы дикагIа кхета йиш йоацаш цхьана вIашагIкхийтача Гучигов Ахьмада.

Сихха дIадалар - студенчески шерашка. Ше вьча юрта Урус-Мартане болх бе дIавахар Ахьмад. Цхьабакъда, сцена дIаихсессаш цо, хадданза кердача репертуарера болх баьб, концерташка дакъа лоацаш хиннах из шоай районе а Грозне а, Нохч - Палгlайчен ик кусстевана хьалхара вижа воаш болх дукхахьа а вай Дальхен столице Москве хиннах. Ахьмад цкъа санна дукхахьа а хиннах конкурсашка, хьажаршка дакъа лаца ухаш, зрителашен жюрен массара а чIоагIа хеставьа. Йихаза художественни самодеятельности республиканскин хьажарий Лауреат, шозза юртий художественни самодеятельности Ерриг российскин хьажара Лауреат хиннах цунах, хIинца ВДНХ Урус-Мартана халкъа коллективе выступлени еча хана Ерриг сошин хьажара Лауреат а хилар цунах.

Из ва визза воаш Лауреат — ишта оалар цунах советски вокальни искусстве цIи гезача говзанчаша, мехкарча бовзаш болча композитораша.

Гучигов Ахьмада тIехдика болх барах шиъ Нохч - Палгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиума Сийлен грамота, Нохч - Палгlай АССР культура Министерства значок, дукха кхийола грамоташ дипломаш оинай.

ХIинца Урус - Мартане берий спортивни школа директороллча болх бен ва Ахьмад, хIинца а из хьалхагIа санна района культура Шен халкъа музыкальни хореографически коллектина солист ва. Сцена дIаккоссаш вац из, хадданза болх бу цо репертуараца, керда ираз Гомаден, шиг дез тоазра дукха болх бен ва. Дукха деза цунна Нохч - Палгlайченах, цун нахах, къаьсгама толамех лолла халкъа ираз. Цу гIулакхаша кхы дикагIа хьокха йиш йоацаш хьалхоьх цун творчесткои цун талантга.

— Лоархlаме да ираз музыкан текст Гомазр хинна ца Iеш зритело кхетадергдолаш из алар, цун чулоацам биззан кхьатан дIабоьзийтар — йоех Ахьмада. Цунна бакъво из. Илли халкъа са ва. Бокхха низ болх цунах, доккха сатемIагIонах, хозагIдан. Хьаьга из долла хIама ладувIаччунга дIахкоачадар, царца цун лог тохалларийтар — иллн оолачун дехкар. Из геттара дика кхетаду талант йолча самодеятельни иллиларга-точо Гучигов Ахьмада. Цо нькха сатемIагIонахь, хозагIдан кхетаде нонкъостал ду, шиг банкхача дикачча иллешца цо нькха дегашка южлю долдача хIаман тIехь коталожIаш йоахь сийрача коммунистически кхоанен идея, музыка, илле дуненн сийлен беркатех ца у деллаш.

С. ПЯТАШ,
Нохч-Пlалгlай АССР хоровой общества вокикхIоваа методист.

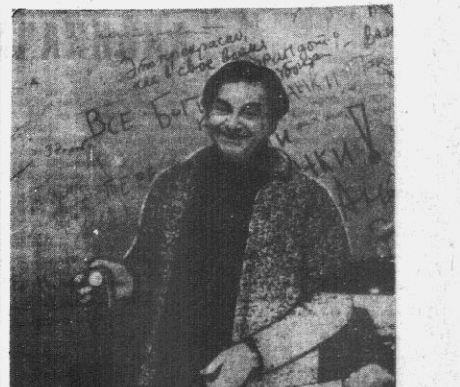

Дика традиции а хинна дIаэттад Таганке Московски театра артисташн мехха сборне хоккенсташ вIашагIбеттадлурга.

Иштта цкъа вIашагIкхийтача хенз керттерча режиссера Ю. П. Любимовен театра артисташен дийпар шоай творчески планех, «Антимиры» яха спектакль гайтар.

СУРТА ТIА: театра бIаьхах дуцаш ва Ю. П. Любимов.

В. БЕЛИЖАНИНЕН, В. УН ДА СИНЕЙ сурт.

ТАСС фотохроника.

ТIЕМА-СПОРТИВНИ ЛОВЗАРАШ

Дукха ха я вай республика школашкица «Орленок», «Зарница» яха тIема - спортивни ловзараш дIадоладаь. Пайдане ловзараш да уж лешархохуш.

Дика вIашtIехьахьаьд уж тIема-спортивни ловзараш Шаьларга № 8 йолча юкъерча школа коллективо. Школа зала пен тIа доккхийча элпашца язьйъ ловзараш чакхдалхара эсноп белгалалъе план йоалл. 4—10 классашкара делшархой ба «Орленок» ловзаре дехьа лоацаш.

Ерригача отрялашка гражданскийн Сийлахь - бокхчача Дай-мехкен тIемашка Советски Эскаро яхьача котадонех беседаш чакхъяьлой.

«Орленок» яхача ловзаре хьалхара моттиг яьккха отряд Советски Эскара бIухой бIаьча йоахйитарца.

М. ЭПЕНДИЕВ.

ДIАДОЛАДЕЛАР ХЬАЖАР

ДIадоладелаш Наьсарен района школаш художественни самодеятельности коллективаш. чIоагIа сакъердаме чакхдаьлар хьажара этгара хьалхара дн.

Р. ШАКРИЕВА,
Долакха-Юртарча школа директор.

ТХОАЙ НИЗАШЦА

Дукха да библиотечаий, культура ца кхача уржеллений боллоша ме йиш йола лика гIулакхаш. Нах ца деша тайп-тайпара художественни, политически, специальни литература лоаттадаран совгIа, наьха интернационални, атеистически, патриотически кхетам -аб бара тороман йоккхий я культура учреждений. Цу ерригача чоройех малхула луккагIа, дикагIа пайда эца хьож тха библиотека IламигIа коллектив. Хьаьга цу гIулакхех тха ка а йоал.

Масала, хьаьнгарца вай дукха ха йоацаш Серго цIерагIча клубе оаха чакхъьккхдга гайне. Из гечIа яьлар къаьсгамгой, къаьстта кхуьш йоагIа тIехье, Дальхенгара безам бокхха болаш, эшпача хана. Дальхе балъан шоай синош Iодахка кийча болаш хьалхкебара.

Сайрене балъка мел хиннараш та хьалхашка чакхдьлар Советски Эскар вIашагIделлача денз цунна карагIдийнача сийлахь-бокхийча гIулакхий сурташ. Литературно-музыкальни композиции гайбалхаш сайрене балъкарашта Советски Эскар вIашагIделлача хьалхарча шерашка —граждански тIема хана — цунна карагIдийнарий сурташ, цул тIехьагIа — Сийлахь-бокхчача Дай-мехка тIема ханара гIулакхаш. хIаьта хIинца вай ираде вахар лорадеш ха тIа латтача вехара пиц. Цу керригача сурташ къаьгга къаьст